

**Godin Akam Inigha Izir
Gumazim
Amosin Akinafarim
O
Amos
Akar faragha zuim**

Akam inigha izir gumazim Amos, a gumazir akam inigha izir igharazir Godin Akinafarimin aven itir akinafaribar itiba, a ti men faragha oto. Amos a Judan kantrin aven itir nguibar dozir mamın gumazim, egha a faragha sipsipbagh eghuva dar garir gumazim. Ezi God uan gumazamizir Israelin kantrin aven notin amadaghan itiba bagha, uan akam me mikınasa anemisefe. Dughiar kamın, Israelia deravira ikia, egha osımtızir ekiataba bativizir puvati.

Ezi Israelia ghaze, me deravira iti, ezi Amos me migia ghaze, Me Godin damazimin derazir puvati. Gumazamizir onganarazibagh amua men tongin itiba me deragha men gara me gamir puvati. Egha uan namakaba arazir aghuibar me gamir puvati. Ezi Amos akar bar gavgavim men nighniziba ko araziba akırasa me ganıngi. A ghaze, me uan navibagh iraghan koghti God bar ivezir kuram me danıngam. Ezi Israelian gumazir ekiaba kamaghın a baregha, uam anemadaghti a Judan kantrin mangasa migei.

Ezi Amos gumazamizibav gia ghaze, Me kamaghın nighnighan marki suam, God me amir araziba mighigha dagh nighnizir pu. Bar puvati. Men

nighnizir kaba kamaghin men akagha ghaze, Me bar Godin saghon iti. Me bar deravira kamaghin fogh suam, God a men Ikiavira Itir God, egha biziba bar dar amuamin gavgavim iti. Egha a uaghan ivezir kuram me daningamin gavgavim iti.

Israelia osimtizir dafam itima, Amos Godin akam me mikiri

(Sapta 1:1--5:3)

God akam isa Amos ganingi

¹ Ki Amos, ki Tekoan nguibar ekiamin gumazim, egha ki sipsipbar garir gumazim. Ki irebamın min garir bizimın garima, God akar kam na ganingi. Dughiar kamın, Usia Judan kantrin atrivimın itima, Joasin otarim Jeroboam, Israelin kantrin atrivimın iti. Ki bizir kam irebamın min an ganigha gıvazi, azenir pumuning gıvazıma, mikimkizim oto.

Ikiavira Itir God ivezir kuram isi gumazamiz-ibar aningamin gavgavim iti

(Amos 5:8-9; 9:5-6)

² Amos kamaghin migei:

“Ikiavira Itir God, Jerusalemın nguibar ekiamın Saionın Mıghsiamın iti.

Egha an azenan iza pamtemın dia dagarvasi.
Ezi grazir aghuariba ko, Karmelin Mıghsiamın orazimın itir terafariba bar misıngi.”

Ikiavira Itir God, Sirian kantrin gumamaziziba araziba tuisisi

³ Amos kamaghin miği:

“Ia oragh! Ikiavira Itir God Akar Gavgavir kam ia ganiga ghaze,

Sirian kantrin aven itir nguibar ekiam Damaskus,
an gumamaziziba arazir kurabagh amua
ghuavira iti.

Me Gileatin Distriğhin itir gumamaziziba bar
me dikabiragha me abini.

Kamaghin amizi, nan aningagharim guizbangira
me bagha bar ekefe,
ezi ki izezir kuram me daningam.

⁴ Kamaghin amizi, ki avim isi Atrivim Hasaelin
dipenim mikinighti,
avim Atrivim Benhadatin nguibar ekiar gav-
gaviba bar dar isigham.

Nguibar kaba, divazir bar gavgaviba da
avinizi da gavgavigha iti.

⁵ Ki nguibar ekiar kam Damaskus, an ainin
tiar akabar divazir gavgaviba bar ada
akararigham.

Egh ki Avenin Danganir Zarimin itir gumaza-
miziba batuegh,

uaghan Beteden kantrin atrivim
batuegham.*

Eghti kantri Sirian itir gumamaziziba mangi
aruem anadi naghin itir nguazim Kirin, aven
kalabusin min ikiam.

Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin
mikeme!”

*God Gasan nguibar ekiamin gumamazizibar
araziba tuisisi*

⁶“Ia oragh! Ikiavira Itir God Akar Gavgavir kam ia
ganiga ghaze,

Filistian kantrin aven itir nguibar ekiam Gasa,
an gumamaziziba arazir kurabagh amua
ghuavira iti.

Me ikizir mabar gumamaziziba inigha
ghua Idomin kantrin kalabusin min me ati.
Kamaghin amizi, nan aningagharim guizbangira
me bagha bar ekefe,
ezi ki ivezir kuram me daningam.

⁷Kamaghin amizi, ki avim isi
Gasan nguibar ekiamin itir divazim
mikinighti,
avim an dipenir gavgaviba bar dar
isigham.

* **1:5:** Avenin Danganir Zarim ko Beteden kantri, aning Damaskusin nguibar ekiamin boroghin iti. Egha Hibrun akam, ziar kam Avenin Danganir Zarim akar kamın mirara ghu, “Arazir Kurabar Danganir Zarim.” Ezi ziam Beteden an akar kamın min iti, “Bar Akongezir Nguibam.” Egha ziar kamning, gumamazizir God asighasighamibar araziba akakasi. **1:6:** Aisaia 14:29-31; Jeremaia 47:1-7; Esekiel 25:15-17; Joel 3:4-8; Sefanaia 2:4-7; Sekaraia 9:5-7

⁸ Egh ki Asdotin nguibamin itir gumamaziziba bar
 me batuegh,
 uaghan Askelonin atrivim batuegham.
 Egh uan gavgavimin Ekronin nguibar ekiam
 gasighsigh,
 Filistian ikiavira itir varazira, ki me
 misueghti, me arimighiregham.
 Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin
 mikeme!”

*God Tairin nguibar ekiamin gumamazizibar
araziba tuisisi*

⁹ “Ia oragh! Ikiavira Itir God Akar Gavgavir kam ia
 ganiga ghaze,
 Tairin nguibar ekiamin gumamaziziba, arazir
 kurabagh amua ghuavira iti.
 Me ikizir mabar gumamaziziba bar me isa
 Idomin kantrin me amadazi,
 Idomia me isa kalabusin min me ati.
 Me fomira ikizir kaba ko deragh dapiasa akam
 akiri,
 ezi puvati, me datirighin uan akar dikirizim
 abiki.
 Kamaghin amizi, nan aningagharim guizbangira
 me bagha bar ekefe,
 ezi ki ivezir kuram me daningam.
¹⁰ Ki avim isi Tairin divazim mikinighiva,
 an aven itir dipenir gavgaviba bar dar
 apongegham.”

*God Idomin kantrin gumamazizibar araziba
tuisisi*

1:9: Aisaia 23:1-18; Esekiel 26:1--28:19; Joel 3:4-8; Sekaraia 9:1-4;
 Matyu 11:21-22; Luk 10:13-14

11 “Ia oragh! Ikiavira Itir God Akar Gavgavir kam
 ia ganiga ghaze,
 Idomin kantrin aven itir darasi,
 arazir kurabagh amua ghuavira iti.
 Me uan adarazira Israelia, men agintigha,
 men marazi† midorozir sababar me misozi
 me ariagherima,
 me tong men apangkuvir pu.

Bar puvati.

Men aningagharir arazir kam men tongin
 ikiavira iti.
 Kamaghin amizi, nan aningagharim guizbangira
 me bagha bar ekefe,
 ezi ki ivezir kuram me daningam.

12 Kamaghin amizi, ki Temanin Distrighin avim
 akunighti a magiram.
 Eghti ki Bosran nguibar ekiamin itir dipenir
 gavgavibar apongti da isiam.”

*God Amonin kantrin gumazamizibar araziba
 tuisisi*

13 “Ia oragh! Ikiavira Itir God Akar Gavgavir kam
 ia ganiga ghaze,
 Amonian kantrin gumazamiziba, arazir
 kurabagh amua ghuavira iti.
 Me ua nguazitaba iniasa misosi,
 egha Gileatin Distrighin itir amizir nav-
 iba adaiba, me men naviba abizi da
 biaghiri.

1:11: Aisaia 34:5-17; 63:1-6; Jeremaia 49:7-22; Esekiel 25:12-14;
 35:1-15; Obadia 1:1-14; Malakai 1:2-5 † **1:11:** Israelia, me
 Jekopin ovavir boriba, ezi Idomia me Jekopin avebam Ison ovavir
 boriba. Ni Jenesis 36:1-8in ganigh. **1:13:** Jeremaia 49:1-6;
 Esekiel 21:28-32; 25:1-7; Sefanaia 2:8-11

Kamaghin amizi, nan aningagharim guizbangira
me bagha bar ekefe,
ezi ki ivezir kuram me daningam.

14 Kamaghin amizi, ki avim isi Raban nguibar
ekiamin divazibav kinighti,
men dipenir ekiaba bar isigham.

Eghti midorozir gumaziba misoghiva pamtemin
dagarvagh dimam,
eghti midorozim bar gavgavigham, mati
aminir ekiam dughiar kuramin oto.

15 Eghti Amonin atrivim uan midorozir gumaziba
ko me mangi
kantrin igharazimin kalabusin min ikiam.
Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin
mikeme!”

2

*Ikiavira Itir God, Moapin kantrin gumazamiz-
ibar araziba tuisisi*

¹“Ia oragh!

Ikiavira Itir God Akar Gavgavir kam ia ganiga
ghaze,

Moapia arazir kurabagh amua ghuavira iti.

Me Idomin kantrin atrivim inigha a misoghezi
an areme.

Ezi me gin uam an aghariba inigha avimin da tuez
da isigha arinimin min oto.

Kamaghin amizi, nan aningagharim guizbangira
Moapia bagha bar ekefe,
ezi ki ivezir kuram me daningam.

2:1: Aisaia 15:1--16:14; Aisaia 25:10-12; Jeremaia 48:1-47; Esekiel
25:8-11; Sefanaia 2:8-11

- 2 Kamaghin amizi, ki avim isi Moapin kantrin anekunighti,
 Keriotin nguibamin dipenir gavgaviba bar isigham.
 Eghti midorozir bar ekiam otoghti,
 midorozir gumaziba pamten dimiva sighbagh iviam.
 Eghti Moapia midorozir kamın tongin arımighiregham.
- 3 Eghti ki Moapin atrivim ko an ingangarir gumaziba bar me misueghti,
 me arımighiregham.
 Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin mikeme!”

Ikiavira Itir God, Judabar araziba tuisisi

- 4 “Ia oragh!
 Ikiavira Itir God Akar Gavgavir kam ia ganiga ghaze,
 Judaba arazir kurabagh amua ghuavira iti.
 Me nan Araziba batogha, arazir ki ifongezibar gin zuir puvati.
 Egha me uan inazir afeziaba faragha gin ghuezir aser ifavariba,
 uaghan dar gin zui.
 Kamaghin amizi, nan aningagharim guizbangira me bagha bar ekefe,
 eghti ki ivezir kuram me daningam.
- 5 Kamaghin amizi, ki avim isi Judan nguibabav kinighti,
 Jerusalemın dipenir gavgaviba bar isigham.”

Ikiavira Itir God, Israelian araziba tuisisi

- 6 “Ia oragh!

Ikiavira Itir God Akar Gavgavir kam ia ganiga
 ghaze,
 Israelia arazir kurabagh amua ghuavira iti.
 Israelia uan namakabar amamangatizi,
 me pura men biziba inigha, ua da ikar-
 vaghan iburaghuburaki.
 Ezi Israelia pura uan bizir namakabagh
 aningizibagh nighnigha,
 gumazir kaba biziba amadi moghin me
 amadi, ezi gumazir ekiaba me givese.
 Ezi me pura gumazir ekiar kabar ingan-
 garir gumazir kinibar ikiam.
 Ezi Israelia gumazir ekiar kaba da dagiaba inigha,
 gumazir pura men bizir me da inizar biziba
 ikarvasi.
 Gumazir men biziba pura da inizar, mevzika, me
 osimtiziba puvati,
 ezi bizir me Israelia da pura inizar dar
 ivezim ekevezir puvati.
 Dar ivezimin dibobonim, dagarir asuamning
 givezamin dagiabar ko magh ghue.
 Egha Israelia tong men apangkuvir puvati.
 Kamaghin amizi, nan aningagharim guizbangira
 me bagha bar ekefe.
 Eghti ki ivezir kuram me daningam.
⁷ Me gumazir gavgaviba puvatiziba dikabira,
 onganarazibagh amir gumazamiziba batosi.
 Egha afeziar maba uan otariba ko me amizir
 vavira ko akua arazir kurabar a gami.
 Me kamaghin amua nan ziar aghuim
 gasighasisi.
⁸ Danganir me Godin ziam feba,

me pura namakaba da inizir iniba ghuara
dagh isin akui.

Inir kaba kamaghin akagha ghaze,
gumazir pura dagiaba inizir kaba, me ua da
ikarvaghám.

Egha me inir kaba ua me ganidir puvati.*

Egha me uan namakar men biziba iniziba isa kot
garigha

wainin dipabagh ivezasa me da dagiaba isi.

Egha me Godin Dipenimin aven wainin
dipar kaba api.

9“Israelia nan gumazamiziba, ki ia bangin Amoria
gasighasiki.

Gumazir kaba temer sidabar min ruarigha,
egha okin temebar min gavgafi.

Ezi Amoria ki bar moghira me
gasighasiki.

10 Ki Isipin nguazimin aven ia inigha azenan ize.

Egha ia inigha Amorian nguazimin ia
arighasa,

40plan azenibar gumazamiziba puvatizir
danganimin

ki ian faragha ghua ian akua ize.

11-12 Ki ian otarir maba, akam inigha izir gumaz-
ibar min me amisefe.

Ezi me nan akam akunan aghuagha men
anogoroke.

* **2:8:** Ni Ua Me Ini 22:26-27in itir Arazibar gan. **2:9:** Godin
Araziba 3:8-11

Egha ki ian gumazir igiar maba, Nasan gumazibar
 min otivigh nan ingangarim damuasa me
 amisefe.†

Ezi ia me gakaghonezi me wainin dipaba ame.
 Israelia ia fo, kar bar guizbangira!
 Ki Ikiavira Itir God, ki mikemegha gifa!

13 “Ia oragh!

Ki datirighin ia dikabiraghti ia magiregham.
 Osimtizer ia iniamim
 mati gumazim bizir osimtizer ateri an
 akiragharim a gami moghin,
 ia mizazir ekiam baragham.

14 Gumazir puvira ivemariba, me ari mangi mon-
 gan iburagham.

Gumazir gavgaviba, me ua gavgaviba pu-
 vatigham.

Midorozir gumaziba deragh ikisi uarir
 akurvaghsi damuva avegham.

15 Gumazir barir pibar misoziba,
 me tuivigh gavgavigh misoghiva avegham.

Gumazir puvira ivemariba,
 me deragh ikisi uarir akurvaghsi ivemaran
 iburagham.

Eghti gumazir hoziabagh apiagha misoziba
 me uaghan ari mangan iburagham.

Men apaniba me misoghti me bar
 moghiram arimighiregham.

16 Dughiar kamın, midorozir gumazir atiatir pu-
 vatigha misoziba,

† 2:11-12: Gumazir ziar kam, “Nasa,” itiba, me uari uari isa God
 ganiga egha wainin dipaba ko dipar onganibar anogoroke, egha
 uaghan arazir igharazir mabagh ami. Ni Diboboniba 6:1-8in gan.

me bar moghira uan midorozir biziba ategh
puram ari mangegham.

Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin
mikemegha gifa!”

3

¹ O Israelin gumazamiziba, ia oragh! Ikiavira
Itir God Isipin kantrin aven ia inigha azenan ize,
ia bar moghira deragh an akar a ia gasim baragh.

² A kamaghin migei:

“Ikizir aviriba nguazir kamın iti.

Ezi ki men tongin iarara inabazi,

ia nan gumazamizibara iti, ezi ki bar de-
ravira ia geghufi.

Kamaghin amizi, ki ian ganti, ia arazir kurabar
amuti,

ki bar ada ikarvagh ivezir kuram isi ia
daningam.”

*God akam aningighti, akam inigha izir gumazim
anekunam*

³ Gumazir pumuning uaning ko darusi,

faragh akam akirighan kogh,

mamaghin uaning inigh daruam? Pu-
vatigham.

⁴ Laion asizitam ruarimin a inighan kogh,

manmaghsu dazeram?

Eghti laionin igiam dagiar torimin iki asizitam
ameghan kogh,

manmaghsu dimiva arangam? Puvatigham.

⁵ Eghti ivetam, asizir otevir kuarazibagh ifaramim
an ikian koghti,

- kuaraziba manmaghin puram an aven mangam?
 Eghti asizitam azuazimin aven mangigham koghti,
 azuazim manmaghsu pura irigham. Bar puvatigham.
- ⁶ Eghti midorozim nguibatamin aven otivsi,
 gumazamiziba fofoghsi me sigham giviam.
 Ezi ia manmaghin nighnisi, gumazamiziba atiatingam, o?
 Ezi kamaghira, nguibar ekiatam asighasizim a batogham.
 Ezi ia manmaghin nighnisi, Ikiavira Itir God ti asighasizir kam amadaz, o?
- ⁷ Bar guizbangira, Ikiavira Itir Godin Ekiam damuasava amir biziba,
 a faragh uan ingangarir gumazibav kemegham,
 kar an akam inigha izir gumaziba,
 egh gin a mikemezi moghira dar amuam.
- ⁸ Gumazim laion baraghti, a pamten dazerti, a ti atiatingam, o?
 Eghti Ikiavira Itir Godin Ekiam uan akam gumazitam danighti, an anekunan kogham o?
 Puvati, an an gun mikimam.

Amos ghaze, Samarian nguibam ikuvigham

- ⁹ Ia mangi, gumazir Asdotin nguibar ekiamin dipenir gavgavibar itiba, ko Isipin kantrin dipenir gavgavibar itiba,
 men diagh, akar kamin gun me mikemegh,
 “Ia bar mangi Samarian mighsiabar uari akuvagh iki,

egh Samarian gumamazibar gan, me bar
 onganigha atiatim uarira uarigh anıdi.
 Egh men igharaz darazi dikabırir arazir
 kurar me amiba ia dar ganigh.”

10 Ikiavıra Itir God kamaghın mıgei,
 “Samarian gumamaziba okımakıar arazim ko
 midorozir arazim gamua,
 pura bizir avırıba isa
 ghua uan dipenir gavgavibagh arızı, da
 bar izefe.
 Me guizbangın arazir aghuıbar amuan fofoz-
 iba bar puvati.”

11 Ezi Ikiavıra Itir Godın Ekiam kamaghın mıgia
 ghaze,
 “Apanıtaba izi men kantri ekıarugh an aven daru,
 egh men nguıbar ekiamın divazir gavgavıba
 akarigh,
 men bizir aghuir men dipenir gavgavıbar
 itıba iniam.”

12 Egha Ikiavıra Itir God ua kamaghın mıgei,
 “Laion sipsipın tam misuegh anemeghti, sipsip-
 bagh eghuvir gumazim uam a inisi,
 mangı ganti, an midıarir muzıarıbara ikiam,
 mati an suer agharımning ko kuarir nam.
 Eghtı arazir kamra, God Samarian itir gumaza-
 mızıbar amuam.
 Samaria, a Israelın kantrin aven itir nguıbar
 ekiam.
 Gumamazızir kaba deragha apiagha bar
 akongegha iti, me datırıghın bar
 ikuvıgham.

Men tongin itir ikizir bar muziarim deragh
 ikivira ikiam,
 mati nguibar ekiamin itir bizir aghuiba
 bar ikuvizi,
 dakozir suemin otevimra irigh
 mamaghira ikiam.”

¹³ Ikiavira Itir Godin Ekiam, a Godin Gavgaviba
 Bar Itim, a kamaghin migei:

“Ni deragh kuarimning atigh oregh,
 Jekopin ovavir boriba ikiangsizir akar kam
 me daningh:

¹⁴ Dughiar ki Israelian arazir kuraba
 ikarvaghim,
 ki Betelin nguibar ekiamin ofa gamir dakoz-
 ibagh asighasigh,
 egh ofa gamir dakozimin mikebabar itir bul-
 makaun kombar min garir biziba,
 ki bar da apirarighti da nguazim giregham.*

¹⁵ Egh ki dipenir aghuir gumaziba dughiar
 orangtiziba bagha ingarizibagh asighasigh,
 dipenir aghuir me aruem garir dughiamin
 avughsi ikiamibagh asighasigham.

Egh dipenir me elefanin ataribar kurkeziba,
 ki bar da apirarighti da minezir kinibar
 otivigham.

Eghti dipenir ekiaba bar moghira ikuvigham.
 Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin
 mikemegha gifa!”

3:14: 2 Atriviba 23:15 * **3:14:** Israelia bulmakaun kombar
 min bizibagh ingara egha da isa uan ofabagh amir dakozibar
 mikebabagh arisi. Ni Ua Me Ini 27:2in gan.

4

¹ Ia Samarian amiziba, ia akar kam baragh:

Ia mati bulmakaun aghuibar min grazir avirim
apava ian mikarziba bar dera.

Gumazamizir gavgaviba puvatiziba,
ia bar pazavira me gami.

Egha ia osimtiziba isa onganarazibagh amir gu-
mazamizibagh aniga,
tong men apangkuvir puvati.

Egha ia uaghan uan pabar dia
uari bagh wainin dipaba inigh izasa me migia
ghaze,

“Ia wainin dipar aviriba inigh iziti,
e dar ami onganam.”

² Ikiavira Itir Godin Ekiam, a Godin bar zuezim,
a uan ziar zuruzim akagha, akam akirigha
givagha ghaze,

“Bar guizbangira, dughiatam iziti,
apaniba akezin ian guigh ia mikirivagh
mangegham.

Ia bar moghira,
mati gumazim dipamin akezin osiribar
guava azenan izi moghin,
me akezibar ian guigh danganir
igharazin mangam.

³ Apaniba ia inigh nguibar ekiamin divazim
akaraghirezi naghin
mangi azenan otogham,

egh ia isi Harmonin danganir bizir
kuraba akurimin, ia akunighti, ia
magiregham.*

Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin mikemegha
gifa.”

*God ivezir kuram Israelia ganingizi, me uan nav-
ibagh irazir puvati*

⁴ Ikiavira Itir God, a God, a kamaghin migia
ghaze:

“Ia Israelia, ia dikavigh mangi

Betelin nguibar ekiamin arazir kurabar
amuva nan akam batogh.

Egh ia Gilgalin nguibar ekiamin mangi
akirim ragh na gasi mamaghira iki.

Ia mizarazibar zurara ofa damusi asiziba inigh izi.

Egh dughiar Mikezimin, ia uan azenibar
dagheba ko, biziba tuiragh pozir 10pla
mikinigh,

egh ia pozitam isi na daningam.

Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin mikeme.

⁵ Aria, ia pura mangi na minabaghsi,

bretin ia tueziba inigh, na bagh ofa damu.

Egh ia uan ifongiamin gin mangi bizir aviriba
inigh izi nan ofa damuva,

tuavir kamın gumazamizibar damazimin
uarira uan ziaba fi.

Ki fo, ia Israelia, ia arazir kabar amuasa bar
ifonge.

* **4:3:** Hibrun akam vezin kam deragha migeir puvati. Egha uaghan, e fozir puvati, Harmonin nguibam a bar managhira iti, egha a nguibar manmaghira gara iti.

Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin mikeme.”

⁶ “Kırara, ki mitiriar ekiam gamizi, a ian nguibaba bar da batozi,
dagheba puvati.

Ezi ia tong uan navibagh irazir pu.

Bar puvati.

Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin mikeme.”

⁷ “Dughiar kamın, ian azenibar dagheba tıghar aghungamin iakinir 3pla ikiavira iti,
ezi ki amozimin anogoroke.

Ki amozim gamizi, a nguibar mabar ize,
egha nguibar mabar puvati.

Ki amozim gamizi, an azenir mabagh ize,
ezi azenir maba amoziba puvatıgha bar misıngi.

⁸ Ezi nguibar mabar gumazamiziba dipam bagha aremeghasava amua,
nguibar ıgharazibar ghua dipam burıgha arui.

Ezi dipam bar men oteveghavira iti.

Ki bizir kabagh amizi, ia tong uan navibagh iraghasa nıghnızir pu.

Bar puvati.

Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin mikeme.”

⁹ “Ki aminir bar puvira feir mam ko, arımariar kurar mam amadazi,
aning iza ian azenibagh asıghasiki.

Ezi odeziba iza ian dagher azeniba ko, wainin
 azeniba ko, fighin temeba ko, olivin
 temeba,
 da apa bar ada agifa.

Ki bizir kabagh ami, ezi ia tong uan navibagh
 iraghasa nighnizir pu.

Bar puvati.

Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin
 mikeme.”

10 “Ki faragha Isipia bagha arimariar mam
 amadazi moghin,
 ki datirighin ian marazigh asighasighasa
 arimariar mam ia bagh anemada.

Midorozir dughiamin, ki apanibar amamangatizi,
 me ian gumazir igiavav soghezi me ariaghire.

Ki ian apanibar amamangatizi, me ian
 hoziaba okeme.

Gumazir ariaghirezibar kuaba, ki dagh amizi,
 dar mughuriar kuraba ian fetoribar aven zui.

Ki bizir kabagh amizi, ia tong uan navibagh
 iraghasa nighnizir pu.

Bar puvati.

Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin
 mikeme.”

11-12 “Ian marasi, ki Sodom ko Gomoran
 nguibamning gasighasighizi moghin,
 ki me gasighasiki.

Ezi ia ikiavira iti darasi, mati dazir otevim avim
 gasaraghav ikia isima,
 gumazir mam a gekuizima, a isizir puvati.

Ki bizir kabagh amizi, ia tong uan navibagh
iraghasa nighnizir pu.

Bar puvati.

Kamaghin amizi, Israelia, ki mizazim ia
gasam.

Ki kamaghin damighti,
ia fogh uan Godin kotiamin tuivsi uari
akirmigh ikiam.

Ki Ikiavira Itir God, ki mikemegha gifa.”

*Ikiavira Itir God, biziba bar dar amuamin gav-
gaviba iti*

(Amos 5:8-9; 9:5-6)

¹³ Ia oragh!

Godin mighsiabar ingarizim, an aminibagh
amima,

da otiva ivai.

Egha a uan nighniziba isa
gumazamizibar akakazima, me dagh fo.

Anarira aminirbirim damighti
an angazangarim otoghamin gavgavim iti.

A mighsiabagh isin arua
nguazir kamın danganiba bar dagh ativagha
dar gari.

An ziam, Ikiavira Itir God,
a Godin Gavgaviba Bar Itim.

5

Amos azirakar ighiaba Israelia bagha da bange

¹ O Israelia, ia oragh! Ia mati gumazim aremezi
moghın iti. Kamaghin amizi, ki azirakar ighiar
mam ia bagh a bangiti, ia a baragham. ² Azirakar
kam kamaghin ghu:

“Kantri Israel mati amizir igiar kam,
 a irigha givagha, ua dikavan kogham.
 A datirighin uan nguazim girighav iti,
 ezi an akurvagh, uam a famin gumaziba pu-
 vati.”

³ Ikiavira Itir Godin Ekiam, a kamaghin migei:
 “Israelin kantrin aven an nguibar mam 1,000plan
 midorozir gumaziba midorozim bagha me
 amadazi,
 100plan midorozir gumazibara uamategha
 ize.
 Ezi nguibar igharazir mam 100plan midorozir gu-
 maziba amadazi,
 midorozir gumazir 10plara uamategha ize.”

**Ikiavira Itir Godin biziba bar
 dagh ativazim, a Israelian araziba
 akirasa**

(Sapta 5:4-15)

*Israelia ua navibagh iragh God bagh izi, egh
 ikirimirir angamira itim iniam*

⁴ Egha Ikiavira Itir God, kamaghin Israelia
 migei:

“Ia ua izi na baghvira iki,
 egh dabirabir aghuim iniam.

⁵ Egh Ia Berseban nguibamin mangi
 nan ziam fan marki.

Ia Betelin nguibamin mangi, tong na burian
 marki,

Betelin nguibam bar moghira ikuvigham.

Ia Gilgalin nguibamin mangi nan ziam fan marki,

Gilgalin gumazamiziba mangi kantrin
igharazimin kalabuziabar min ikiam.

⁶ “Ia uamategh izi Ikiavira Itir God baghvira iki,
egh dabirabir aghuim iniam.
Puvatightima, a ian atariva avir mizariamın min
isi izighiri,
ia Josepin ovavir boriba bar ian isigham.
Avir kamra Betelin nguibam bar an isigham.
Eghti avir mizariar isir kam amungamin gu-
maziba puvatigham.”

*Gumazir arazir kurabagh amiba me bar iku-
vigham*

⁷ Iavzika, ia gumazir kotiabagh ifariba ko gu-
mazir arazir aghuiba dikabiriba, ia bar iku-
vigham!

*Ikiavira Itir God, biziba bar dar ingaramin gav-
gavim ikia, egha uaghan ivezir kuram gumazamiz-
ibar aningamin gavgavim iti*

(Amos 1:2; 4:13; 9:5-6)

⁸⁻⁹ God mikovezir kamning Guezam ko, Iavibamin
ingarigha,
egha uaghan mikovezir pin ikia angazan-
garim anidiba sara ingari.
A mitarmer bar pizim girazi, angazangarim oto.
Egha angazangarim girazi mitatem oto.
Egha ongarimin deima, a izima,
an a isa nguazim ginge.
A gumazir gavgaviba ko men dipenir gavgaviba
sarama asighasisi.
God bar bizir kabagh ami,

ezi an ziam, Ikiavira Itir God.

Amos Israelia amir arazibar gun me miği

10 Gumazir aghuiba, kotiamın otiva guizbangira miği,

egha gumazir arazir kurabagh amibar atari,
ezi ia gumazir aghuir kabar aghua.

11 Ia onganarazibagh amir gumazamiziba dikabira
men biziba pura dagh ekuava, men dagheba okei.

Ia dagiar gavgavibar dipenir aghuibar ingari,
egh ia dipenir katamın ikeghan kogham.

Ia wainın azenir aghuiba opari,
egh ia azenir kabar wainın dipatabar ameghan kogham.

12 Ia amir arazir kuraba, ki bar dagh fo.

Ki fo ia osimtızir bar aviribagh ami.

Ia gumazamizir aghuiba paza me gami.

Gumazir kuraba ia apezepera moga dagiaba
ia ganidima, ia dagiaba isa,
gumazir onganarazibagh amibar,
kotiabar me gifara me abiri.

13 Gumazamiziba arazir kurar kabar amuam,
eghti ia gumazamizir fofozir aghuiba itiba,
ia akabar kumigh bizitamın me mikıman marki.

Bar guizbangira, kar arazir kuraba otivir
dughiamra.

Ia arazir aghuimın girara mangiti, God ia ko ikiam

14 Ia arazir aghuibara damu, arazir kurabar amuan marki.
Egh kamaghin, ia ikirimirir angamira itim inigh,
ian ikirimirim deragham.

Ia kamaghin migia ghaze,
Ikiavira Itir God,
a Godin Gavgaviba Bar Itim, a ia ko iti.

Ezi ia arazir aghuir kabar amuti,
God guizbangira ia ko ikiam.

15 Ia arazir kuraba ategh,
arazir aghuibara ifongegh dar gin mangi.
Ia kotiamin tugh guizbangira mikim.

Ia kamaghin damuti,
Ikiavira Itir God, a Godin Gavgaviba Bar Itim,
ia Josepin ovavir borir ikiavira itir varazira, a ti ian apangkuvam.

Ikiavira Itir God ivezir kuram Israelia daningam

(Sapta 5:16--9:15)

Israelia uan arazir kurabagh nighnigh aziam

16-17 Ia arazir kurar kabagh ami, kamaghin nan Ikiavira Itir Godin Ekiam, a Godin Gavgaviba Bar Itim, a kamaghin migia ghaze:

“Ki ian tongin izi ivezir kuram isi bar ia daningam.
Eghti ia nguibar ekiamin aven itir tuaviba ko biziba amadir danganibar pamten azi suam,

‘Evezika! Evezika!’

Eghti ia gumazir azenibar ingaribar diaghti,

me uaghan aziam.
 Eghti gumazamizir gumazir aremeziba bagha
 azia foziba,
 me uaghan izi ian akuragh aziam.
 Eghti gumazamizir wainin azenimin aven itiba,
 me uaghan izi ian akuragh azirakabar
 amuam.
 Ki Ikiavira Itir God, ki mikemegha gifa.”

*Godin ziam fer arazibara, Israelian akuraghan
 kogham*

¹⁸ Ia bar moghira kamaghin ifonge,
 Ikiavira Itir God Izamin Dughiar Ekiam,*
 a bar zuamirama otogham.
 Iavzika!
 Ia bizir aghuir manamra dughiar kamın an
 ganti an otivam?
 Ia ti ghaze, dughiar kamın aminim ti ian tiragham.
 Bar puvati.
 Aminir birim a iki kamaghira ikiam.
¹⁹ Dughiar kam kamaghin otivam,
 mati gumazim laionin ara ghua bea batozi,
 bea a misuegħa aneme.
 Dughiar kam uaghan kamaghin otogham,
 mati gumazir mam uan dipenimin aven ghua
 dipenir birimin suirazi,
 kuruzim birimin ikiava a givi.
²⁰ Ikiavira Itir God Izamin Dughiar Ekiamin,
 aminim bar mitategham.
 Eghti angazangarim an ikian kogham.
 Bar puvatiġham.

* **5:18:** Ni Joel 1:15--2:11in gan.

21 Ikiavira Itir God kamaghin miġia ghaze,
 “Ian isar ekiabar dughiaba, ki bar dar aghua,
 Guizbangira, ki bar dagh ifongezir puvati.

Ia nan ziam fer dughiar ekiaba,
 da nan atinimin kurigha mughasi.

22 Ian ofan bar isia miġhiriziba ko,
 ofa damuasa inigha izir witba,
 ki bar tam inighan kogham.

Ia bulmakaun aghuir mikarziba sara itiba, inigh
 izi gumazamiziba na ko navir vamiran iki-
 asava amir ofabar amuti,
 ki ofan kabar ganighan kogham.
 Bar puvatigham.

23 Ia ua ighabar amuan marki.
 Ia ua gitaba ko buabav soghan marki, da nan
 kuarir torimin pura niġinir kinim gami.
 Ezi ki da baraghan aghua.

24 Ki kamaghin ifonge, ia guizin arazibara damu,
 eghti arazir aghuiba zurara iki
 mati faner ekiar mam zurara,
 emira ivemara uaghira datir puvati.

25 “O Israelia,
 ki 40plan azenibar ian akua, gumazamiziba
 puvatizir danganimin iza,
 ofan kamagh garitam ua bagh a damuasa
 ian azarazir puvati.

26-27 Ezi ia datirighin na ategha
 giavagha uari bagh aser pumuningin marvir
 guamningin ingari.

Marvir guar mam, ia atrivimîn ziam Sakut a
 gatigha,
 marvir guar igharazim, ia mikovezimîn ziam
 Kaiwan a gati.†

Kamaghîn amizi, kî Damaskusîn vongîn
 amadaghan itir kantrin mamîn kalabusîn
 mîn ikisî ia amadaghti,
 ia ti marvir guar kamning inigh aning sara
 mangam.

Kî Ikiavîra Itir God, kî kamaghîn miġei.
 Nan ziamra kara, Godîn Gavgaviba Bar Itim.”

6

*Israelian gavgavimra men akurvaghti, me de-
 ravira ikian kogham*

¹ Egha God ghaze:

Iavzika, ia Saionîn nguibamîn gumazamizir de-
 ravira itiba,
 ko ia Samarian nguibamîn itir gumazamiz-
 iba, Iavzika, ia kamaghîn niġniġha ghaze,
 bizitam e gasiġhasighan kogham.

Iavzika!

Ia Israelîn kantrin faragha zuir gumazir da-
 paniba, ia ghaze, e ziar ekiaba ikia, egha
 kantrin igharaziba bar me gafira.

Ezi gumazamiziba akurvazim bagha ia bagha
 izi.

Iavzika, ia bar moghîra ikuvigham!

² Ia mangî Kalnen nguibar ekiamîn ganighîva,
 egh gîn mangî Hamatîn nguibar bar ekiamîn
 ganighîva,

† 5:26-27: Hibrun akam vezin kam deragha miġeir puvati.

egh ua mangi Filistian kantrin aven itir
nguibam Getin ganigh, kar kantrin gav-
gaviba.

Ia men gan nighnigh, ian gavgaviba men gavgav-
ibagh afirazir puvati.

Men nguaziba ti, guan nguazim gafirazir pu-
vati.*

³ Ia ghaze, dughiar kurar kam ti ia bativan
kogham.

Iavzika, ia uari, ian arazir kurar ia amiba,
dughiar kurar kam inigha bar roghira
ize.

⁴ Ia gumazir dagiar aviriba ikia, dakozir bar
aghuibagh irav ikia, bulmakau ko, sipsipin
asizir aghuiba apiba,

Iavzika, ia uari bagh deravira gan.

Dughiar kuram ia batogham!

⁵ Ia Devit ami moghin, ighiar igiaba osira,
da bangasa gitabav sosi.

⁶ Ia itarir ekiaba itir wainin dipaba apa mam-
aghira ikia, egha tong avughsir puvati.

Egha ia borer bar aghuiba isa uan
mikarzipagh azui.

Egha ia Josepin ovavir boriba ikuvighamin bizir
kam,

ia an kuarkuva a ginighnizir puvati.

⁷ Kamaghin amizi, iarara faragh mangi kantrin
igharazitamin kalabusin min ikiam.

Egh ua isar ekiabar amuan kogham.

⁸ Ikiavira Itir Godin Ekiam, a Godin Gavgaviba Bar
Itim,

* **6:2:** Hibrun akam deragha vezin kam migeir puvati.

a uan ziamin Akar Gavgavim akira ghaze,
Jekopin ovavir boriba uari fava amir arazir kam,
ki bar an aghua.

Egha uaghan men nguibar ekiamin aven itir
dipenir gavgaviba, ki bar dagh ifongezir
puvati.

Kamaghin amizi, ki nguibar kam ko bizir bar
an aven itiba isi
apanibar dafaribar arigham.

9 Eghti 10plan gumamazibara dipenir tamin
aven iki,
me bar moghiram arimighiregham.

10 Gumazitam aremeghti, an ikizimin tav izi an
kuam inigh mangi a tusi,
dipenimin aven izi, egh dipenimin aven
modogha itir gumazir kamın diagh a mikim
suam,

“Gumazir igharaziba uaghan aven
ikiavira iti, o puvati?”

Eghti gumazir modozir kam kamaghin a ikaragh
suam, “Puvati.”

Eghti gumazir kuam iniamim, a kamaghin a
ikaragh,

“Ni aghumra iki. Egh Ikiavira Itir Godin
ziam diponan marki.”†

† **6:10:** Hibrun akam vezin kam deragha migeir puvati. Israelia gumamazir ariaghirezibar kuaba tuer arazimin gin zuir puvati. E fo, midorozir ekiabar dughiabar, arimariar kuraba otifi, ezi fofozir gumazir maba ghaze, me ti gumazir kuaba dughiar kamın da tue. Ezi fofozir gumazir maba ghaze, Israelia ghaze, Ikiavira Itir God uabi asighasizir kam me bagha an akua ize, kamaghin amizi, dughiar kabanangin me ti Ikiavira Itir Godin ziam a diponan atiati. Me an ziam diponti a ti puvira me ginighnigh bar me gasighasigham.

11 Ia oragh! Ikiavira Itir God mikimti,
 dipenir ekiaba ko, doziba sara bar dipirighiri
 akuar muziaribar otivigham.

12 Ia ti ghaze,
 hoziaba dagiar ekiabagh isin ivemaram?

Egha ia ghaze,
 gumazim bulmakau inigh mangi, ti
 dagiabagh isin mangi nguazim abigham?
 Ti Puvatigham.

Arazir kaba da bar guizbangira puvatigham.
 Ia guizin arazibagh irazi, da ghua imezimın min
 oto.

Egha ia arazir aghuim girazi, a ghua bizir
 kuramin min oto.

13 Ia midorozim gamua Lodebarın nguibam ini,‡
 egha bizir kam bagha bar akongegha uari fa
 iti.

Egha ia uaghan ghaze,
 Ia uan gavgavimın Karnaimın nguibam ini.

14 Ezi Ikiavira Itir God,
 a Godın Bar Gavgaviba Itim kamaghın migei,
 “Israelia, ki kantrin igharazibar midorozir gu-
 mazitaba amadaghti,
 me izi ia ko misogham.

Egh me notın amadaghan itir nguibam Hamatın
 ikegh ia gasighasigh,
 mangi sautin amadaghan Araban Fanemin
 tugham.”

‡ 6:13: Hibrun akamin aven ziam Lodebar, an akar kam bar an mirara ghu, “Ingangarir mingariba puvatizim.” Ezi ziam Karnaim akar kamin mirara ghu, “Bar gavgafi.” Dughiar kamin, Israelia nguibaba misogha me abini, ezi akam inigha izir gumazim gumazamizibar nighniziba fasa egha nguibar kamningran ziamning diboro.

7

Amos irebamın mın garir bizimın aven odezibar gari

¹ Ikiavıra Itir Godın Ekiam, a irebamın mın garir bizir mam nan aka. Ame! Ki Ikiavıra Itir Godın garima, an odezir okoruar bar dafamın ingarizi da otifi. Dughiar kamın atrivimın ingangarir gumaziba an nguazimın grazibagh ighızigha gifa. Ezi grazir kabar dafarir igiaba uam otivir dughiamra, odezir kaba otifi. ² Ki garima, odeziba nguazir kamın graziba ko biziba bar da apa ada agifa. Ezi ki kamaghın miği:

“O Ikiavıra Itir Godın Ekiam, ga uaning, ki nın azai, ni Jekopin ovavir boribar arazir kuraba gın amadagh.

Men ikızim avırasemezir puvatızı, me uarira uarir akurvaghamin gavgaviba puvati.

Ni men arazir kuraba ikarvaghı damuti, me ua manmaghıra damuam?”

³ Kamaghın amızı, Ikiavıra Itir God uan niğhnızim giragha kamaghın miği, “Bizir ni garir kam, an otoghan kogham.”

Amos irebamın mın garir bizimın aven avimın gari

⁴ Ikiavıra Itir Godın Ekiam ua irebamın mın garir bizimın aven bizir igharazim nan aka. Ki irebamın mın garir bizimın gari, Ikiavıra Itir Godın Ekiam, izezir kuram uan gumazamizibar anıngasa avim gamızı a izaghiri. Ezi gın avir kam ongarir ekiar bar konimın isigha, gın nguazimın isia ghuavıra iti. ⁵ Ezi ki kamaghın miği:

“O Ikiavira Itir Godin Ekiam, ga uaning, ki nin azai,
 ni Jekopin ovavir boribagh nighnigh, bizir
 kam damuan marki.
 Men ikizim avirasemezir puvatizi,
 me uarira uarir akurvaghamin gavgaviba pu-
 vati.
 Ni men arazir kuraba ikarvaghshi damuti,
 me manmaghin uarir akurvagh, me gav-
 gaviba puvati?”

⁶ Kamaghin amizi, Ikiavira Itir Godin Ekiam, uan
 nighnizim giragha kamaghin migei,
 “Bizir ni garir kam, a uaghan otoghan
 kogham.”

Amos irebamin min garir bizimin aven ainin muziarir guraghav itimin gari

⁷ Ekiam, bizir igharazir mam irebamin min garir bizimin aven nan aka. Ki Ekiamin garima, a dipenir mamın divazir miriamın boroghira tughav iti. Gumazir dipenir kamın ingariziba, me ainin muziarir guraghav itimin suiragha dipenir kamın biribar abaragha fo, an biriba pura voroghira tuivighav iti. Ki gari Ekiam benir kamın suiraghav iti.* ⁸ Egha a kamaghin nan azara, “Amos, ni bizir tizimin gari?”

Ezi ki kamaghin migei, “Ki ainin muziarir benimın guraghav itimin gari.”

Ezi a kamaghin na migei:

“Ni oragh!

Ki ainin benir muziarir guraghav itimin suiragha,

* **7:7:** Hibrun akam vezin kam deragha a migeir puvati.

Israelian gumamazibar aban men araz-
ibar ganiva da tuisighasa.

Ki men gari,

me mati dipenir divazibar min voroghira tu-
ivighav itir puvati.

Ki men arazir kuraba ua da ikarvaghasa,

egh ki ua uan nighnizim giraghan kogham.

⁹ Israelin nguibar kaba, kar Aisakin ovavir
boribar

danganir pin itir me asebar ziaba feba, da bar
ikuvigham.

Guizbangira, ki dikavigh atrivim
Jeroboamin adarazi bar me
agivaghham.”

Amos ofa gamir gumazim Amasian atari

¹⁰ Dughiar kamın, Amasia, a Betelin nguibamin
itir ofa gamir gumazir mam. A Israelian atrivim
Jeroboam bagha akam amaga kamaghin migia
ghaze, “Israelian gumamaziziba nin apanimin iki-
asa Amos men navibagh inifi. Ni purama an
ganti a ikiti, an migirigiar kaba kantrin kam bar a
gasighasigham. ¹¹ Amos kamaghin migei:

“Jeroboam midorozir ekiatamin mangi
aremeghti,

Israelia uan kantri ategh mangi,

kantrin saghuiamin itimin kalabusin min
ikiam.’”

¹² Ezi Amasia ghua kamaghin Amosin migia
ghaze, “O ifavarir gumazim, ni Betel ategh ari ua-
mategh Judan nguazimin mangi. Ni mangi Judaba
akam me mikimti, me ivezim ni daning. ¹³ Ni

akam inigha izir gumazibar akatam ua kagh Betelin nguibamın en mikıman marki. Guizbangıra, atrivim nguibar kamın Godın ziam fe. Godın Dipenir kagh itim, a Israelia bar men dipenim.”

¹⁴ Ezi Amos kamaghın Amasian akam ikaragha ghaze, “Ki akam inigha izir gumazir igharazibar mın amir puvati. Egha uan ivezim bagha azangsızir puvati. Ki pura sipsipbar gara dagh eghuvir gumazir kınim, egha fighın temebar garir ingangarım gami. ¹⁵ Ki uan ingangaribagh amua itima, Ikiavıra Itir God na inigha kamaghın na migei, ‘Ni mangı nan gumazamiziba Israelia, nan akamın me mikim.’ Kamaghın amizi, ki izi. ¹⁶ Ni datırighın, Ikiavıra Itir Godın akam baragh. God adarım Israelian ti, ezi ni Godın akam inigha izir gumazımın akaba, Israelia mikıman nan anogoroke. ¹⁷ Amasia, ni akar kam na gasi. Ezi datırighın, Ikiavıra Itir God kamaghın akam nın iti.

“‘Nın amuım, nguibar ekiar kamın aven tuavımın amizımın mın gumaziba isi me ko dakuam, eghti apaniba izi misogh nın boribav sueghti me arımıghiregham.

Egh me nın nguazım inigh anebıghırarigh gumazir igharazibar anıngam.

Egh apaniba ni inigh, gumazamizir God gıfozir puvatızibar kantrin mangıghti, ni kantrin kamın aremegham.

Eghti apaniba Israelia inigh mangı kantrin saghuıamın itir igharazir kamın, me isi kalabuzıamın mın me arıgham.’”

8

*Amos irebamın mın garir bizimın akıramın gari,
dagher aghuir anigha gıvazir abuananaba an iti*

¹ Kİ irebamın mın garir bizimın gari, İkiavıra İtir Godın Ekiam, dagher aghuir anigha gıvazir abuananaba itir akıram nan aka. ² Egha a nan azara, “Amos, ni bizir tizimın gari?”

Ezi ki a ikaragha ghaze, “Kİ dagher aghuir anigha gıvazir abuananabar gari, da akırar mam gizıvagha iti.”

Ezi İkiavıra İtir God, ua kamaghın na mıgei:

“Dughiar abuananam otogha gıfa, kar dughiar ki
ivezir kuram isi
uan gumazamiziba Israelia danıngamim,
mati gumazamiziba dagher aghuir
anigha gıvazir abuananaba asiamin
dughiam otogha gıfa.

Egh ki ua uan niğhnizim giraghan kogham.

Ki bar me gasıghasıgham.

³ Dughiar kamın, gumazamizir atrivimın
dıpenimın itiba,
me uam ighiabar amuan kogham.

Me azivıra ikiam.

Eghti gumazamizir ariaghirezibar kuaba, tintini-
bar danganibar iriv ikiam.

Me gumazir kuaba azenan da akunti, gumaz-
iba mikıman iburagham.

Kİ İkiavıra İtir Godın Ekiam, ki kamaghın
mikeme.”

Israelin kantri ikufi

⁴ Ezi İkiavıra İtir God ghaze,

Israelia, Ia oragh. Ia Israelia, ia gumazamizir
 biziba oteveziba dikabıra,
 egha gumazamizir onganarazir ian kantrin
 itiba
 ia me gasıghasısi.

⁵ Ia kamaghın uariv gıa ghaze,
 Godın ziam fer isar ekiar kaba zuamıra gıvaghı,
 e uan daghetaba inigh mangı dagıaba bagh da
 amangam.

Dughiar manamra Sabat gıvagham?
 Eghtı e uan dagheba inigh da amadir dan-
 ganimın mangı
 dar iveziba pın dar arigham.

Egh ababanir ifavaribar amu,
 egh skel guva me gifartı, me bizir kabagh
 ivezam.

⁶ E wıtın kurabar dagıaba pın dar arıgh, egh dar
 dagıar ekiaba iniam.
 E gumazir onganarazim inightı,
 an e da inizir biziba, dagıar muziarımın
 da ikarvagham.

Eghtı dagıar kam pura dagarir asuamning giveza-
 mın dagıamın ababanimın mın ikiam.
 Egh e an suiragh anemadaghtı,
 a gumazir ıgharazımın ingangarir gu-
 mazir kınımın mın otogham.

Eghtı gumazir ıgharazir kam, dagıaba isi, onga-
 narazir gumazir kam danightı,
 a uan osımtızir kam ikarvaghsı dagıaba e
 danıngam.

⁷ Ikiavıra Itir God, a Jekopın ovavir boribar God,
 an akam akırigha ghaze,

Ia Israelia, ia amir arazir kurar kaba, ki
da bakinighnighan kogham.

8 Kamaghin amizi, ki nguazim damighti,
mikimkizim a ginobaghti,
nguazir kamın itir gumazamiziba atiatingıva
arangam.

Eghti nguazir kamın danganiba bar akongam.
Mati Isipin kantrin itir Nailin Fanemin, ape-
riam otogha buigha ua mikirizi moghin,
nguazir kam bar buigh ghuvanabogh ua
izighiram.

9 Dughiar kam otoghti, ki aruem damightıma, ana
aruer arizimin mitategham,
Aminir birim aruer arizimin, nguazir kamın
itir gumazamiziba batogham.
Ki Ikiavıra Itir Godin Ekiam, ki kamaghin
mikeme.

10 Ia isar ekiabagh amua bar akongezir dughiaba,
ki dagh iraghti,
da mati gumazim ovengezi, ia an
aghuimazimin iti moghin ikiam.

Ki ian onger akabagh iraghti,
da azir onger akabar min otivigham.

Ki ia damuti ia azirakar korotiabar aghuigh,
egh uan osimtızim akakaghsi, bar moghıra
uan dapanir arızibagh isegham.

Ki ia damuti ia mati poroghamimning borir
vamırara itima, an areme,
ezi aning a bagha osemezi moghin, ia azi bar
osemegham.

Dughiar kurar kamın osimtızim,

mati ia dagher misozim amezi a ia misozi
moghin,
a mangivira iki mangi givagham.

11 Ikiavira Itir Godin Ekiam, ua kamaghin migia
ghaze:

“Ki mitiriar ekiam damighti a ian kantrin otivam.
Eghti gumazamiziba mitiriam bar puvira
men agham,
eghti me daghem bagh mitiriam men
aghan kogham. Puvati.

Kuarim puvira men piram,
eghti me dipam bagh kuarim men piran
kogham. Puvati.

Me Ikiavira Itir Godin akam baraghsi
mitiriam men agham.

Ki Ikiavira Itir Godin Ekiam, ki kamaghin
mikeme.

12 Gumazamizir kaba bar, Ikiavira Itir Godin akam
baraghsi ifueghiva,

a inisi ongarir vuemin ikegh vuemin mangi,
aruem anadi naghin ikegh aruem uaghiri naghin
mangi

Godin akam bagh mangigh zegh damu a
buriva a batoghan kogham.

13 “Dughiar kamın amizir igiar diriba ko gumazir
igiaba, nan akam inisi damu,

damaziba men sirighti me iregham,
mati gumazamiziba dipam bagha
ariaghire.

14 Ezi gumazamizir maba Samarian asebar ziabar
gavgavim uan akabagh aniga,

kamaghin migei, 'E aser Danin nguibar ekiamin itimin ziamin, e guizbangira migei.'

Egha 'E aser Berseban nguibar ekiamin itimin ziamin, e guizbangira migei.'

Kamaghin amizi, gumazamizir kaba guizbangira osimtiziba iki arighiregham, egh ua dikavan kogham."

9

Ikiavira Itir God Israelian araziba tuisisi

¹ Ki Ekiamin garima, a uan Dipenim avinizir divazimin aven itir ofa gamir dakozimin boroghin tughav iti. Egha kamaghin migei:

"Ia nan Dipenimin guarir akinir ruaribar dapanibav soghti, dipenimin azuarimin danganiba bar ivazvagh.

Eghti Dipenir akinir guariba dipirighiri, gumazamizibar dapanibav soghti me arimighiram.*

Eghti ariaghirezir puvatiziba ikivira ikiti, ki apambar amamangatighti me izi me misoghti, me arimighiregham.

Men tarazi aregh deraghvira ikian kogham. Bar puvatigham.

² "Egh me nan arı mangisi, uari bagh mozibagh ku magiri

* **9:1:** Hibrun akam vezin kam deragha a migeir puvati. **9:2:** Onger Akaba 139:8; Jeremaia 51:53; Obadia 1:4

Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin
 ikiam,
 eghti ki uaghan magiri men suigham.
 Me pin overiamin ghuavanaboghti,
 ki uamategh me gekuigh izighiram.
³ Me Karmelin Mighsiamin orazimin mangi uari
 mongeghti,
 ki me buri men apigham.
 Me magiri ongarimin dikinimin mongeghti,
 ki ongarimin itir kuruzir aser dafam
 mikemeghti,
 a me misuegh me amegham.
⁴ Apaniba me inigh saghon mangi kalabusin min
 me atighi,
 ki apanibav kemeghti, me me misueghti me
 arighiregham.
 Ki men akurvaghan aghua,
 ki bar moghira me gasighasighasa.”

*Ikiavira Itir God, biziba bar dar amuamin gav-
 gavim iti*

(Amos 1:2; 4:13; 5:8-9)

⁵ Ikiavira Itir Godin Bar Gavgaviba Itim, a en
 Ekiam,
 a uan dafarimin nguazimin suirazi,
 mikimkizim a ginobaghnobasi.
 Eghti nguazimin itir gumazamiziba, men
 naviba osemeghti me arangam.
 Eghti nguazir kamin danganiba bar akongam.
 Mati Isipin kantrin itir Nailin Fanemin ape-
 riam otogha buigha ua mikirizi moghin,

nguazir kam bar buigh ghuanabogh
izighiram.

⁶ Ikiavira Itir God, uan Dipenim uan Nguibar bar
pın itimın an ingarigha,
egha overiam gamizi, a bar pın ikia nguazim
avara,
mati dipenimın siriam anevara.

Egha an ongarimın diazi, a dikavigha izima, ana
isa nguazim gisın a inge.

God uabıra bizir kabagh ami, ezi an ziam
kamakın, Ikiavira Itir God.

*God gumamaziziba me geghuva deravira men
gari*

⁷ Ikiavira Itir God kamaghın miğia ghaze:

“O Israelia, ki Itiopian gumamaziziba deragha
men gari moghın,

ki uaghan deragha ian gari.

Ki Kritın nguibamın Filistiaba inigha ize,

egha kantri Kirın, ki Sirian gumamaziziba
inigha ize,

egha kamaghıra, ki Isipın kantrin ia
inigha ize.

⁸ Ki Ikiavira Itir Godın Ekiam, ki gara fo, arazir
kuram bar ia gizifa.

Egha ki uan damazimın bar deravira Israelia,
ian arazibar gari.

Kamaghın amizi, ki bar ia gasighasigh ia
agıvaghām.

Eghti Jekopin ovavir boribar tongın ikiavira
itir varazira, ki me gasighasighan kogham,
me ikiavira ikiam.

Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghın mikeme.

9 “Ia oragh! Ki pura mikimtima, Israelia nighiva akongam,
 mati gumazim rais misogha, da amisivasa dagh ivazvasi.

Eghti Israelian gumamazir kuraba raizin afez-ibar min,
 kantrin igharazibar tongin nguazim giregham.

10 Gumazir arazir kurabagh amir kaba kamaghin migei,
 ‘God bizitamın e damigh e gasighasighan kogham.’

Puvatigham. Ki apanibar amamangatighi, me me misueghiti me arimighiregham.”

God kantri Israel damighti a ua deragham

11 Ikiavira Itir God kamaghin migia ghaze,
 “Dughiatam otoghti, ki Atrivim Devitin ikizimin aven atrivitam damighti, a tugham.
 Dipenir kam ki gin uam anekirigh, an divaziba ua da aseghiti,
 dipenir kam fomira ikezi moghin ua ganam.

12 Eghti Israelia Idomin kantrin nguazir ikiavira itiba bar ada inigh,
 egh kantrin igharazir ki ua bagha inabaziba uaghan da iniam.
 Kar Ikiavira Itir God, bizir kabar amuti da otivasa migei.”

13 Egha Ikiavira Itir God kamaghin migia ghaze,

“Dughiatam otoghti, nguazim bar deraghti
dagheba zuamiram aghuigh bar
avirasemegham.

Eghti, gumazir dagheba opariba ko dagheba
isibar ingangarim uari tivaghtivagham.

Eghti wainin ikariziba zuamirama aghuigh ovizir
bar aviriba ikiam,

eghti gumazir wainin dipabar ingariba, da
agivsi damuva avegham.

Eghti gumazamiziba wainin dipar isingtizir bar
avirim ikiam,

mati dipaba mighsiabar izevegha ivemara
uaghiri.

14 Ki uan gumazamiziba Israelia inigh,
uamategh men nguibamin mangam.

Eghti me uan nguibar ekiar ikuviziba akirigh, ua
dar apiam.

Eghti me ua wainin ikariziba opar wainin
dipabar amiva dar amam.

Egh me uam azenibar ingar dar dagheba
iniva dar amam.

15 Ki uan gumazamizibar amamangatighi, me
nguazir ki me ganingizir kam deragh a
dapiagh ikiam.

Eghti gumazitam uam me batueghan
kogham.

Ki Ikiavira Itir God, ian God, ki
mikemegha gifa.”

**Godin Eghaghanim: Akar Gavgavir Dikirizir
Ghurim ko Igiam**

**The Holy Bible in the Aruamu language of Madang
Province, Papua New Guinea, 2020 Edition**

**Buk Baibel long tokples Aruamu long Madang Provins
long Niugini long 2020**

copyright © 2020 Pioneer Bible Translators

Language: Aruamu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Seed Company

GOD'S STORY in the Aruamu Language of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

8f6beb37-6783-55d5-91ed-8321cc3f5eea